आरोग्य सेवा संचालनालय

(महाराष्ट्र राज्य)

" आरोग्य भवन ", सेंट जॉर्जेस रुग्णालय आवार, पी.डिमेलो रोड, मुंबई- ४०० ००१

कार्यालय	दूरध्वनी	
	२२६२१०३१-३५	Website : http://maha-arogya.gov.in
संचालक (वैयक्तिक)	२२६२१००६	Email : dhs_2005@rediffmail.com
सहसंचालक (रुग्णालये-राज्यस्तर)	२२६११४७१	Email : miscell@rediffmail.com
सहसंचालक (प्रा.आ.केंद्र-जिपस्तर)	२२६२०२४०	Fax No. 022-22621034 / 22620234 (DHS)
सहसंचालक (असंसर्गजन्य रोग)	२२६२११८५	022- 22679044(Hosp.)
सहसंचालक (खरेदी कक्ष)	२२६२६२८२	022-22622155(CAO)
सहसंचालक (अर्थ व आस्थापना)	२२६२६७५५	022-22703785(Control Room)
		022-22621047 (NCD)
		022-22625799(Procurement Cell)

आदेश

क्र.संआसे/जन्म-मृत्यु/उपनिबंधक/कक्ष-२८/टे.३/न.क्र.३६/६८०
दिनांक - १० /०६/२०११

प्रति
१) जिल्हा शल्य चिकित्सक
सामान्य रुग्णालय, ...(सर्व)
२) वैद्यकिय अधिक्षक,
शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, ...(सर्व)
३) अधिक्षक,
स्त्री रुग्णालय, व प्रसूतीगृह..................(सर्व)

विषय - आरोग्य संस्थेत झालेल्या जन्म मृत्यु घटनेची नोंद करुन प्रमाणपत्र देणे वैद्यकिय अधिक्षक /अधिकारी यांना उपनिबंधक म्हणून प्राधिकृत करणेबाबत

संदर्भ - दि. ९ मार्च २०११ रोजी सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई येथे झालेल्या बैठकीतील निर्णय

माता व बालक यांना संस्थेत मिळणाऱ्या इतर सेवाप्रमाणे जन्म प्रमाणपत्र संस्थेमार्फत त्वरित उपलब्ध व्हावे व दुबार जन्मनोंदणी टाळण्याच्या दृष्टीने प्रथम टप्प्यात सामान्य रुग्णालय, शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व स्त्री रुग्णालय यांना उपनिबंधक जन्म व मृत्यु नेमण्याच्या सूचना मा. अप्पर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांनी केलेल्या आहेत. दि. ९ मार्च २०११ रोजी मा. आयुक्त, कुटुंब कल्याण तथा अभियान, संचालक, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीमध्ये याबाबत अंतिम निर्णय घेण्यात आला आहे.

मुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु तथा संचालक आरोग्य सेवा मुंबई यांना जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ मधील कलम ७(५) नुसार, प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन आपल्या संस्थेस १ जुलै २०११ पासून उपनिबंधक जन्म व मृत्यु कार्यालय असे घोषित करण्यात येत आहे. त्यानुसार आपल्या संस्थेतील व आपल्या अधिकारातील एका योग्य व्यक्तिची उपनिबंधक म्हणून नेमणूक करावी व त्याचा अहवाल उपसंचालक आरोग्य सेवा तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु, राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे यांना ७ दिवसाच्या आत पाठवावा. सदर उपनिबंधकाना या कामासाठी कोणतेही अतिरिक्त वेतन व भत्ते अथवा मानधन अदा करण्यात येणार नाही.

सदर नमणुकी अन्वये उपनिबंधक, जन्म व मृत्यु याना जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ च्या तरतुदीनुसार, जन्म अहवाल नमुना क्र १ भरुन त्यानंतर, जन्म प्रमाणपत्र नमुना क्र. ५ वितरीत करण्याची जबाबदारी सोपविण्यात येत आहे. परंतु मृत्यु प्रमाणपत्र वितरीत करण्याची व उपजत मृत्यु नोंदणीसंबधातील कार्यवाही निबंधक जन्म व मृत्यु यांचेकडूनच अपेक्षीत राहील. त्यामुळे मृत्यु अहवाल नमुना क्र.२, उपजतमृत्यु अहवाल नमुना क्र. ३ व मृत्यूच्या कारणाचे वैद्यकिय प्रमाणपत्र नमुना क्र. ४ पूर्वीप्रमाणेच निबंधक जन्म व मृत्यु यांचेकडे प्रचलित पध्दतीनुसार, सादर करणे अपेक्षीत राहील. यात बदल करण्यात आलेला नाही.

नियुक्त करण्यात आलेल्या सर्व उपनिबंधक यांना १ जुलै २०११ पूर्वी सविस्तर प्रशिक्षण व मार्गदर्शन उपसंचालक आरोग्य सेवा तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु, राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे कार्यालयामार्फत करण्यात येईल. व त्याबाबतच्या स्वतंत्र सूचना उपसंचालक आरोग्य सेवा तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु, राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे यांचे कार्यालयामार्फत देण्यात येतील.

(स्वाक्षरी)

संचालक आरोग्य सेवा
तथा मुख्य निबंधक, जन्म व मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :-

१) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म व मृत्यु, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
२) आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म व मृत्यु, महानगरपालिका .... (सर्व)
३) मुख्याधिकारी तथा निबंधक जन्म व मृत्यु, नगरपरिषद,
(बीड/भंडारा/बुलढाणा/चंद्रपूर/गडचिरोली/गोंदिया/हिंगोली/जालना/लातूर/नंदूरबार/उस्मानाबाद/परभणी/ रायगड/रत्नागिरी/सातारा/सिंधुदुर्ग/वर्धा/वाशिम/यवतमाळ)
४) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक जन्म व मृत्यु, जिल्हापरिषद, ... (सर्व)
५) उपसंचालक आरोग्य सेवा परिमंडळ ...... (सर्व)

प्रत पुढिल कार्यवाहीस्तव रवाना :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, (आमाजीआ), पुणे

प्रत सविनय सादर :- १) मा.अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
२) मा.आयुक्त कुटुंब कल्याण तथा अभियान संचालक,एनआर एच एम., मुंबई

राज्य आरोग्य माहिती व
जीवनविषयक आकडेवारी, कार्यालय,
पुणे-४११ ००१

सत्यमेव जयते

बेटी बचाओ
save the girl child

उपसंचालक
तथा
उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य
नायडू हॉस्पिटल कंपाऊंड,पुणे-१

दूरध्वनी: ०२०-२६०५८७४७(वै.)
०२०-२६०५९५३०(का.)
फॅक्स : ०२०-२६०५८२९२
तार : जन्ममृत्यु
इ-मेल: crs_d83@yahoo.com

जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/सेरोगेट मदर-जन्म नोंद/7843-55/२०११,दिनांक 16 सप्टेंबर २०११

प्रति,
कार्यकारी आरोग्य अधिकारी,
तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका,
एफ दक्षिण विभाग, ३रा मजला
डॉ. बी.आर.आंबेडकर मार्ग,परेल, मुंबई -१२

विषय :- सेरोगेट मदर प्रकरणी जन्म नोंदणी करण्याबाबत....

संदर्भ :- आपले पत्र क्र. एचओ/२४९६०/नों.१/दि. १३.९.२०११

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने, आपण सेरोगेट मदर प्रकरणातील बालकांच्या जन्म नोंदणी संदर्भात, या कार्यालयास संदर्भित पत्राद्वारे मार्गदर्शन मागितले आहे. IVF तंत्रज्ञान व सरोगसी या बाबत ICMR (Indian Council of Medical Research) यांनी कायदयाचा मसुदा तयार करुन केंद्र शासनास सन २०१० ला सादर केला आहे. सदर कायदा अद्यांप पारित झालेला नाही. तसेच सेरोगेट मदर प्रकरणी महानिबंधक जन्म - मृत्यु, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांच्या मार्गदर्शक सूचना अद्याप प्राप्त नाहीत. नमूद प्रकरणात केवळ भारत सरकारचे मार्गदर्शन नाही म्हणून जन्म नोंद थांबविता येणार नाही. त्यामुळे आपण विचारलेल्या प्रकरणाच्या अनुषंगाने आपणास खालील प्रमाणे मार्गदर्शन करण्यात येत आहे -

१) केंद्रीय जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ मधील तरतुदीप्रमाणे घटना घडतेसमयी उपलब्ध असलेल्या माहितीच्या आधारे, प्रत्येक घटनेची नोंद होणे बंधनकारक आहे.

२) 'सेरोगसी' प्रकरणात जन्म नोंद अहवाल फॉर्म नं. १ हॉस्पिटलमार्फतच उपलब्ध होणे आवश्यक आहे.

३) 'सेरोगसी' संबंधातील वैद्यकिय कागदपत्रे, IVF तंत्रज्ञानाचा वापर करणारी संस्था यांची जबाबदारी राहणार असून कोणताही वाद अथवा न्यायालयीन वाद उपस्थित झाल्यास, याचा पूर्णपणे निपटारा करण्याची जबाबदारी कायदेशिर पालक (Commissioning Parents) व IVF तंत्रज्ञानाचा वापर करणारी संस्था यांची राहणार आहे. हॉस्पिटलकडून जन्म घटनेची नोंद घेण्याची जबाबदारी निबंधकांची आहे. व त्यास अनुसरुन प्रमाणपत्र अदा करण्याची जबाबदारी निबंधकांची आहे.

४) हॉस्पिटल मार्फत नोंद निबंधकाकडे पाठविताना वडिलांचे नाव व आईचे नाव या रकान्यात फक्त अनुवंशिक माता व पिता (Genetic Mother & Father) यांचीच नावे येणे बंधनकारक आहे.

५) सांख्यिकी भागात अ.क्र.१६ ते २० मधील माहिती सेरोगेट मदर अथवा प्रसूत होणाऱ्या मातेच्या बाबतीत लिहावी प्रसुतीचा प्रकार या ठिकाणी सरोगसी नमूद करुन प्रसुतीचा प्रकार नमूद करावा. उपरोक्त पध्दतीने हॉस्पिटलने नोंद निबंधक (जन्म-मृत्यु) यांचेकडे पाठवावी.

६) निबंधकाने नोंद करुन प्रमाणपत्र अदा करावे. ICMR यांच्या मसुदयातील कलम ३४ मधील उपकलम (१०) मधील सुचनानुसार जन्म प्रमाणपत्रामध्ये कायदेशिर पालकांचे नाव नमूद करण्याबाबत उल्लेख करण्यात आला आहे. त्यामुळे एकेरी पालकांच्या बाबतीत त्यांचे नाव आई अथवा वडिल जे लागू असेल ते आई अथवा वडिल यांच्या रकान्यात लिहून दुसरे नाव 'Not known' 'माहिती नाही' लिहून प्रमाणपत्र अदा करावे. केंद्र शासनाच्या जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ च्या अधिनियमानुसार प्रत्येक घटनेची नोंद होणे बंधनकारक आहे व त्यानुसार प्रमाणपत्र वितरण होणे आवश्यक आहे.

वरील प्रमाणे कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयास सादर करावा .

उपसंचालक आरोग्य सेवा
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१

प्रत सविनय सादर :- मा.संचालक आरोग्य सेवा तथा मुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी, कार्यालय, पुणे
उपसंचालक
तथा
उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य
डॉ.नायडू रुग्णालय आवार,पुणे १
दूरध्वनी क्रमांक ०२०-२६०५८७४७ (वै)
०२०-२६०५५५३० (का)
फॅक्स क्रमांक ०२०-२६०५८२९२
तार जन्ममृत्यु
इ-मेल sbhivs@pn3.vsnl.net.in

जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/जन्म दाखला/ ९८९२-९४ /१०,दिनांक १७/१८ फेब्रुवारी २०१०

प्रति,
आरोग्याधिकारी तथा
निबंधक, जन्म व मृत्यु,
कल्याण-डोंबिली महानगरपालिका,
जि. ठाणे

विषय :- सेरोगेट मदर प्रकरणी...

संदर्भ :- आपले पत्र क्र. कडोंमपा/आवि/मुका/जन्म मृत्यु/९९
दि. ३/२/२०१०

उपरोक्त विषयांतर्गत संदर्भीय पत्र व सहपत्रास अनुसरुन आपणास पुढील प्रमाणे मार्गदर्शन करण्यात येत आहे -

१) आपल्या उपरोक्त संदर्भिय पत्र व सहपत्रामध्ये श्री. दिलीप अहूजा यांचा अर्ज जोडण्यात आलेला नाही.

२) सोबतच्या वैद्यकिय अहवालाची सहपत्रे प्राप्त झालेली असून त्यासोबत Indian Council of Medical Research यांचा मान्यतेसाठी पाठविलेला Draft प्राप्त झाला.

३) भारत सरकारने अद्यापही सरोगेट प्रकरणात जन्म नोंद घेण्याबाबत कोणताही ठोस मार्गदर्शन पत्र अद्यापही पाठविलेलें नाही.

४) नमूद प्रकरणात केवळ भारत सरकारचे मार्गदर्शन उपलब्ध नाही म्हणून जन्म नोंद थांबविता येणार नाही.

५) सदर प्रकरणात जन्म नोंद हॉस्पिटलकडून प्राप्त होणे आवश्यक आहे.

६) हॉस्पिटलकडे सरोगेट बाबत सर्व कागदपत्र व संबंधितामधील करारनामा उपलब्ध असतो त्यावरुन त्याची खात्री करुन घेऊन त्यांनी पुढील कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे.

F:\83\Serrogated Child.doc

७) हॉस्पिटलने निबंधकाकडे नोंद पाठविताना मूळ आई व वडिलांचे नाव (Genetic Mother & Father) लिहून सदर नोंद पाठविणे आवश्यक आहे. फक्त Remark रकान्यात Soragate Case म्हणून उल्लेख करावा.

८) सरोगेट प्रकरणात वैद्यकिय कागदपत्रे व संबंधितातील करारनामा जतन करुन ठेवण्याची जबाबदारी संबंधित हॉस्पिटलची राहणार आहे. व कोणतीही वैद्यकिय अथवा न्यायालयीन वाद उत्पन्न झाल्यास त्याच पूर्णपणे निपटारा करण्याची जबादारी मुलाचे आई वडिल (Genetic Mother & Father) व हॉस्पिटल यांची राहणार आहे. केवळ संबंधित हॉस्पिटलकडून प्राप्त जन्म घटनेची नोंद घेण्याची जबाबदारी निबंधकाची असून त्यांनी पाठविलेल्या माहितीनुसार नोंद घेवून त्यास अनुसरुन जन्म प्रमाणपत्र अदा करण्याची जबाबदारी संबंधित निबंधकाची आहे याची नोंद घ्यावी.

९) हॉस्पिटलने सदर जन्माबाबतची मूळ फाईल व रेकॉर्ड जतन करुन ठेवणे आवश्यक आहे. जेणेकरुन सदर प्रकरणाबाबत कोणताही वाद निर्माण झाल्यास अथवा प्रकरण न्यायालयात गेल्यास मूळ कागदपत्रे न्यायालयास सादर करता येतील.

१०) सदर जन्मनोंद हॉस्पिटलकडून प्राप्त झाल्यावर नोंदवहीत सोरोगेट प्रकरण असे शेरा रकान्यात लिहणे आवश्यक आहे. मात्र जन्म प्रमाणपत्रात सरोगेट उल्लेख होता कामा नये. व ही नोंद हॉस्पिटल मार्फतच येणे आवश्यक आहे.

११) भारत सरकारच्या सरोगेट प्रकरणी मार्गदर्शक सूचना प्राप्त होईपर्यंत वरील प्रमाणे जन्म नोंदणीबाबत कार्यप्रणाली नुसार जन्मनोंदी करण्यात याव्यात. भारत सरकारच्या जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ नुसार प्रत्येक घटनेची नोंद होणे व त्यानुसार प्रमाणपत्र अदा करणे कायदयाने बंधनकारक आहे.

17/2/02

उपसंचालक आरोग्य सेवा
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

प्रत माहितीसाठी :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक जन्म व मृत्यु,जिल्हा परिषद,ठाणे
प्रत सादर :- मा.संचालक आरोग्य सेवा तथा मुख्य निबंधक जन्म व मृत्यु,महाराष्ट्र राज्य,मुंबई

F:\83\Serrogated Child.doc

महाराष्ट्र शासन

जमृवि- १३९१/३००/
क्रमांक:- सीआर-१८/कु.क.३
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक : ०७ डिसेंबर, १९९२.

प्रती,

उपसंचालक
आरोग्य सेवा, (आमाजीआ),
पुणे.

विषय :- जन्म-मृत्यू नोंदणी बाबत आकारण्यात येणारी रक्कम कोणत्या लेखाशीर्षकाखाली जमा करावी याबाबत........................

संदर्भ :- आपले क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/१०२६-२७/९१, दिनांक २८ जानेवारी, १९९१, २० जुन, १९९१ व २१ सप्टेंबर, १९९२ ची पत्रे.

संदर्भीय प्रकरणी आपणास कळविण्यात येते की, जन्म-मृत्यू नोंदणी बाबत आकारण्यात येणारी रक्कम खाली नमूद केलेल्या लेख शीर्षाखाली जमा करण्यात यावी.

"००३० - मुद्रांक व नोंदणी फी
८०० - इतर जमा रकमा
०६ - जन्म-मृत्यू व निरनिराळ्या विवाह अधिनियमान्वये वसूल केलेली फी"

जा.क्र. MIVS/कक्ष१८२०/६२/९२/३/४/१९९३

- स्वाक्षरीत -
(हु. चां. पठाण)
कार्यासन अधिकारी

Ishwar_desktop_newly app registrar_pariptrake letter

✓ सहीचे पान नाही.

आरोग्य सेवा
==========
परिपत्रक
======

जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/ १७२९८-१७३२८/९०,
उपसंचालक आरोग्य सेवा यांचे कार्यालय,
राज्य आरोग्य माहिती व जीवन विषयक आकडेवारी केंद्र,
कॅनॉट हाऊस, पहिला मजला, आयकर भवनामागे, पुणे -१.
दिनांक : १ जानेवारी, १९९१.

प्रति,

जिल्हा आरोग्य अधिकारी व
जिल्हा निबंधक जन्म मृत्यू,
जिल्हा परिषद - ________

विषय : जन्म मृत्यू नोंदणी अधि. नियम, १९६९ व तदअंतर्गत
===== महाराष्ट्र जन्म-मृत्यू नोंदणी नियम, १९७६ मधील
तरतूदीं बद्दलचे स्पष्टीकरण..

वरील अधिनियम व नियमावलीमधील कांही तरतूदीं बाबत व कांहींच्या बाबत अधिक माहितीची विचारणा जिल्हा निबंधक, गट विकास अधिकारी व निबंधक यांचे कडून होत असते. आता पर्यंत वेळोवेळी स्पष्टीकरणे सर्वसंबंधीतांना या पूर्वीच कळवीले आहेत. खालील कांही सर्वसाधारण मुद्याबाबत स्पष्टीकरण दिले आहे.

मुद्दा :- कायदा कलम १३[३] व नियम १०[३] नुसार करण्यांत येणारी उशीरा नोंदणी
====

स्पष्टीकरण [अ] जन्म मृत्यू नोंदणीस एक वर्षापेक्षा जास्तकाळ उशीर झाला असल्यास अशा उशीरा घटनांची नोंदणी सध्याच्या आदेशानुसार कार्यकारी दंडाधिकारी वर्ग-१/ न्याय दंडाधिकारी वर्ग-१ यांच्या खास आदेशावरून व विलंब शुल्क रू.५ भरुन सध्या नोंदणी करता येते.

[ब] एका वर्षापेक्षा जास्त उशीरा म्हणजेच १९९० साली १९८८ पासून मागील कुठल्याही वर्षाची घटना उदा. १९१०, १९३५ अथवा १९५९ इत्यादी सालातील सुध्दा सदर उशीरा नोंदणीसाठी मागील घटनांची सत्यता पडताळून आदेश देण्याचा अधिकारी कार्यकारी दंडाधिकारी वर्ग-१ / न्याय दंडाधिकारी वर्ग-१ यांना आहे. [महारजिस्ट्रार, भारत सरकार, गृहमंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. १/१/१९८५ जिवनांक [समन्वय] दिनांक १०/९/१९८५]

[क] वरील प्रमाणे उशीरा नोंदणी करतांना निबंधकांनी ज्या महिन्यामध्ये आदेश झाला आहे त्या महिन्याच्या जन्म/मृत्यू रजिष्टर मध्ये नोंद घेतांना अशा उशीरा घटनांच्या नोंदीत अनुक्रमांक देऊ नये व त्या नांवासमोर "उशीरा नोंद" असे स्पष्टपणे लिहावे. जर अनुक्रमांक दिले गेले तर त्या महिन्यात ती घटना घडली नसतांनाही ती घडली आहे असे अनुक्रमांकावरून दिसून येईल. या मुळे त्या गावाचा जन्म/मृत्यू दर वाढलेला दिसण्याची शक्यता आहे. शक्यतो उशीरा नोंदी ज्या त्या महिन्यात नोंद करण्यात आलेल्या घटनांच्या शेवटी लिहिण्यात याव्यात.

(९३)

[ड] महाराष्ट्र राज्यातील उपविभागीय दंडाधिकारी [महसूल] हे वर्ग-१ चे अधिकारी आहेत पण त्यांना कार्यकारी दंडाधिकारी वर्ग-१ याच पदाचे अथवा इतर कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी आदेश देण्या बाबतचा मुद्दा राज्य व केंद्र शासनाच्या विचाराधीन असून या बाबत शासकीय आदेश प्राप्त होताच सर्व संबंधीतांना कळविण्यात येईल.

मुद्दा [२] :- कलम १५ व नियम ११ नुसार जन्म / मृत्यू नोंदणीमधील दुरुस्ता अथवा नोंदणी रद्द करणे.

स्पष्टीकरण – जन्म / मृत्यू रजिस्टर मधील कुठल्याही रकान्यांत भरलेली माहिती खाडाखोड करुन रद्द करु नये. ज्या ठिकाणी माहिती सुधारित स्वरुपांत द्यावयाची आहे त्या ठिकाणच्या माहितीस तांबडया शाईने गोल वर्तुळ करुन योग्य ती दुरुस्ती करावी अथवा रद्द केल्याचे शेरा रकान्यांत लिहून निबंधकांनी सही करावी व तारीख लिहावे. चुकीच्या दुरुस्तीचे सर्व अधिकार केवळ जन्म मृत्यू निबंधकासच आहेत. न्याय दंडाधिकारी या बाबत आदेश देण्यास सक्षम प्राधिकारी नाहीत.

मुद्दा क्र. [३] कलम ३२ व नियम १९ नुसार जन्म मृत्यूची रजिस्टरे कोठे ठेवावीत.

स्पष्टीकरण [अ] जन्म मृत्यूची रजिस्टरे वैधानिक कायम स्वरुपाचे रेकार्ड असून ते परत परत लिहून ठेवता येत नाही. मूळ रजिस्टर कायम स्वरुपांत जतन करणे अत्यंत जरुर आहे.

[ब] ग्रामीण भागातील निबंधकानी सध्याच्या वर्षाच्या मागील दोन वर्षा पूर्वीचे रजिस्टर गट विकास अधिकारी यांचे कडे कायमचे रेकॉर्ड म्हणून जमा करावीत.

[क] तसेच जन्म मृत्यूच्या दाखला वरील प्रमाणे ज्यांच्या ताब्यात आहेत त्यांनी जन्म/मृत्यू दाखला दिला पाहिजे.

मुद्दा क्र. [४] एखादा माणूस / स्त्री वाहून गेल्यास बेपत्ता झाल्यास अशा घटनांची नोंदणी.

स्पष्टीकरण – फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ नुसार एखादा माणूस/स्त्री चा किमान सात वर्षापर्यंत ठाव ठिकाण हातात नसल्यास ती घडल्या पासून ७ वर्षानी संबंधीत घर प्रमुख/पोलीस इ. यांच्या माहितीवर आधारीत मृत म्हणून [संबंधीत माणूस स्वत: हजर होई पर्यंत] नोंद करावी.

मुद्दा क्र. [५]: अनौरस अपत्य

स्पष्टीकरण :– अनौरस अपत्याची जन्म / मृत्यू नोंद करतांना जर आई आणि स्वतःला वडिल म्हणून घेणा-या व्यक्तिने दोघांच्या सम्मतीने आई वडिल म्हणून नांव नोंदविण्यास अनुमती दिली तर दोघांचे नांव नोंदवावे अथवा नैसर्गीक आईची सम्मती असल्यास तिचे नांव आईचे रकान्यात लिहावे.

महाराष्ट्र शासन – सार्वजनिक आरोग्य विभाग
राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी कार्यालय,
डॉ. नायडू सांसर्गिक रुग्णालय आवार, केनेडी रोड, पुणे -४११ ००१

सत्यमेव जयते

उपसंचालक आरोग्य सेवा
(आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक
(जन्म व मृत्यू) महाराष्ट्र राज्य

संकेतस्थळ – arogya.maharashtra.gov.in
कार्यालय ☎ :- ०२० – २६०५९५३०
कायदा विभाग ☎ :- ०२० – २६०५८६१०
नानोप विभाग ☎ :- ०२० – २६०५८२९२
ई-मेल crs_d83@yahoo.com

परिपत्रक
महत्वाचे

जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/विधवेचे वय व संपर्काचा तपशिल/ 11618-112055 /१९
दिनांक:- 96/11 /२०१९

प्रति,
१) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक, जन्म व मृत्यू, जिल्हा परिषद ....(सर्व)
२) वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु, महानगरपालिका,.....(सर्व)
३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.
४) मुख्याधिकारी तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु, नगरपरिषद/नगरपालिका/नगरपंचायत.........(सर्व)
५) व्यवस्थापक, कॅन्टोंमेंट बोर्ड, ...(सर्व)

विषय :- **मृत व्यक्तिच्या मृत्यू प्रमाणपत्रात त्यांच्या पतीचे/पत्नीचे (विधवेचे) वय व संपर्काचा तपशिल समाविष्ट करणेबाबत.**

संदर्भ – सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे प.क्रं.संकीर्ण-२०१८/ प.क्रं.२०९/कु.क., दिनांक ०५/१०/२०१९.

उपरोक्त विषयासंबंधी संदर्भिय पत्रानुसार मृत व्यक्तीच्या मृत्यू प्रमाणपत्रात पतीचे/पत्नीचे (विधवेचे) नाव, वय व संपर्काचा तपशिलाबाबत राज्य शासनाने अधिसूचना दिनांक १७/०९/२०१९ रोजी निर्गमित केली असून, ती सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्या संदर्भिय पत्रान्वये या कार्यालयास प्राप्त झाली आहे. ही अधिसूचना आपल्या माहितीसाठी सोबत जोडून पाठवित आहोत.

सदर अधिसूचना केवळ आपल्या माहितीस्तव असून, ज्यावेळेस मृत्यू अहवाल (नमुना क्रं.२) मध्ये या मुद्दयाचा समावेश होईल त्यावेळेस त्या मुद्दयाची माहिती इतर मुद्दयांसोबत भरण्यात यावी. याबाबत आपल्या कार्यक्षेत्रातील शहरी व ग्रामिण भागातील निबंधक यांना कळवावे.

उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यू
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

प्रत सविनय सादर :
१) मा.संचालक, जनगणना कार्यालय, मुंबई.
२) मा.संचालक आरोग्य सेवा-१ तथा मुख्य निबंधक जन्म व मृत्यू, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
३) मा.संचालक, आरोग्य सेवा-२ मध्यवर्ती इमारत, पुणे-१.

प्रत सस्नेह –
उपसंचालक आरोग्य सेवा, परिमंडळे... (सर्व)

F:83/Circular.2019

उपसंचालक आरोग्य सेवा (आ.मा.जी.आ.) पुणे
दिनांक 16 NOV 19
जावक क्र. 11618-112055
सही :-

जन्म - मृत्यू नोंदणी अधिनियम, १९६९ (१९६९ चा १८ वा) याचे कलम ३० (१) (२) नुसार प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास समर्थन करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन जन्म-मृत्यू नोंदणी (दुरुस्ती) नियम,२०१९ अन्वये सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. संकीर्ण २०१८/ प्र.क्र.२०९/ कु.क., दि.१७.९.२०१९ ची अधिसूचना महाराष्ट्र शासन राजपत्र भाग-चार - ब, सप्टेंबर १९-२५,२०१९/भाद्र-२८ आश्विन ५, शके १९४१ च्या शासन राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आली असून त्याची प्रत सोबत जोडण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र शासन

क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र .२०९/ कु.क.
सार्वजनिक आरोग्य विभाग,
गो.ते. रुग्णालय संकुल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई-४०० ०००१
ई मेल : ujwala.ransing @nic.in
दि. ०५/१०/२०१९

अधिसूचनेची मराठी व इंग्रजी प्रत माहिती व योग्य तया कार्यवाहीसाठी अग्रेषित,

आपला विश्वासू,

(ज.स.तडवी)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

उपसंचालक
आरोग्य सेवा (आ.मा.जी.आ.)
आवक क्र. : 6010
दिनांक 19 OCT 2019
अधिक्षक
प्रशासकिय अधिकारी उपसंचालक

सोबत :- अधिसूचना

प्रत -

१) मा. राज्यपालांचे सचिव, मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे कार्यालय, मुंबई.
२) मा. मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
३) मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई
४) मा. मंत्री (आरोग्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५) मा. राज्यमंत्री (आरोग्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
७) प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
८) प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९) प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०) प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२) संचालक, व आयुक्त आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१३) अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा (कुटुंब कल्याण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे

30/10/2019

१४) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई

१५) सचिव, केंद्र शासन स्वास्थ व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, (कुटुंब कल्याण विभाग) निर्माण भवन, नवी-दिल्ली,

१६) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (या अधिसूचनेस व्यापक प्रमाणात प्रसिध्दी देण्याच्या विनंतीसह)

१७) संचालक, भारतीय वैद्यकीय संशोधन परिषद, नवी दिल्ली

१८) अध्यक्ष, राज्य माहिती आयोग महाराष्ट्र राज्य

१९) सचिव व आयुक्त (कु.क.) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई

२०) सार्वजनिक आरोग्य विभागातील सर्व सहसचिव/उपसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक,

२१) विभागीय आयुक्त (सर्व)

२२) जिल्हा पोलीस अधिक्षक (सर्व)

२३) सर्व जिल्हाधिकारी (त्यांच्या अख्यात्यारितील सर्व अधिकाऱ्यांना कळविण्याच्या विनंतीसह)

२४) उपसंचालक/सहसंचालक आरोग्य सेवा, (सर्व) पुणे

२५) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय (सर्व)

२६) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

२७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व)

२८) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्राम पंचायत) तथा अतिरिक्त जिल्हा निबंधक जन्म-मृत्यू (सर्व)

२९) सर्व आयुक्त, महानगरपालिका (त्यांच्या अखत्यारितील सर्व अधिकाऱ्यांना कळविण्याच्या विनंतीसह)

३०) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यू, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई

३१) कार्यकारी अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यू कॅन्टोन्मेंअ बोर्ड (सर्व)

३२) निबंधक, जन्म-मृत्यू, प्रशासक तथा ॲम्युनिशन फॅक्टरी (सर्व)

३३) तहसिलदार तथा कार्यकारी दंडाधिकारी, तालुका (सर्व)

३४) मुख्याधिकारी, नगरपालिका/नगर पंचायत (सर्व)

३५) निवडनस्ती कु.क.

PUBLIC HEALTH DEPARTMENT

10th Floor, B Wing, G. T. Hospital Complex Building,
New Mantralaya, Mumbai 400 001, dated 17th September 2019

NOTIFICATION

REGISTRATION OF BIRTHS AND DEATHS ACT, 1969.

No. MIS. 2018/C.R.209/F.W.—In exercise of the powers conferred by sub-sections (*1*) and (*2*) of section 30 of the Registration of Births and Deaths Act, 1969 (18 of 1969) and of all other powers enabling it in that behalf, the Government of Maharashtra, with the approval of the central Government, hereby makes the following rules, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Registration of Births and Deaths (------*----- Amendment) Rules, 2019.

2. In Form 2 appended to the Maharashtra Registration of Births and Deaths Rules, 2000 (hereinafter referred to as "the principal Rules), for entry 5a, the following shall be substituted, namely :—

"5-A. Full name of Husband/Wife : -- Age ----------------

permanent address of Husband/Wife: --

UID No. of Husband/Wife (if any)

3. In Form 6 appended to principal Rules, for the words

"पती/पत्नीचे पूर्ण नाव : --

Full Name of Husband/Wife : -- the

following shall be substituted, namely :—

"पती/पत्नीचे पूर्ण नाव / Full name of Husband/Wife --

वय/Age : --------------------

पती/पत्नी यांचा कायमचा पत्ता / Permanent address of Husband/Wife --------------------------------------

----

4. In Form 8 appended to the principal Rules, for entry 5a-A, the following shall be substituted namely :—

"5-A. Full name of Husband/Wife -- Age --------------------

Permanent address of Husband/Wife : --

UID No. of Husband/Wife (if any)

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

VARSHA M. BHAROSE,
Deputy Secretary to Government.

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

नवीन मंत्रालय, १० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय आवार,
मुंबई ४०० ००१, दिनांक १७ सप्टेंबर २०१९

अधिसूचना

जन्म मृत्यू नोंदणी अधिनियम, १९६९.

क्रमांक संकिर्ण. २०१८/प्र.क्र.२०९/कु.क.—जन्म-मृत्यू नोंदणी अधिनियम, १९६९ (१९६९ चा १८ वा) याचे कलम ३० (१) व (२) नुसार प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा आणि याबाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन केंद्र शासनाच्या सहमतीने खालीलप्रमाणे नियम करीत आहेत :—

१. या नियमांना जन्म-मृत्यू नोंदणी (दुरुस्ती) नियम, २०१९ असे म्हणण्यात येईल.

२. महाराष्ट्र जन्म-मृत्यू नियम, २००० (यापुढे " मुख्य नियम " असे संदर्भिण्यात येईल) सोबत जोडलेल्या फॉर्म २ मध्ये ५ (अ) चा समावेश करण्यात येईल :—

५अ-पती/पत्नी संपूर्ण नाव .... वय ....

पती/पत्नी यांचा कायमचा पत्ता ....

पती/पत्नी यांचा आधार क्रमांक (असल्यास)

३. मुख्य नियमातील फॉर्म ६ मध्ये, खालील

पती/पत्नीचे पूर्ण नाव ....

या एेवजी

पती/पत्नीचे पूर्ण नाव .... वय ....

पती/पत्नीचा कायमचा पत्ता .... असे समाविष्ट करण्यात येत आहे.

४. मुख्य नियमातील फॉर्म ८ मधील ५अ मध्ये खालील बाब समाविष्ट करावी.

५अ-पती/पत्नी यांचे संपूर्ण नाव .... वय ....

पती/पत्नी यांचा कायमचा पत्ता ....

पती/पत्नी यांचा आधार क्रमांक (असल्यास)

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

वर्षा मुं भरोसे,
शासनाचे उप सचिव.

(५८) (४३)

ग्राम पंचायतमार्फत जन्म, मृत्यू
आणि विवाह नोंदणी.

महाराष्ट्र शासन,
ग्राम विकास विभाग,
परिपत्रक क्रमांक-व्हीपीएम्-२६६९-४०५५७-ई,
सचिवालय, मुंबई-३२, दिनांक १९ जानेवारी १९७०

पहा:- (१) शासन निर्णय, ग्राम विकास विभाग, क्रमांक-व्हीपीएम्-२६६८-३०३९०-ई, दिनांक २१ डिसेंबर १९६८.
(२) जिल्हाधिकारी, अकोला यांचे क्रमांक-२०८०-अ-१ (२)-६९, दिनांक २२ सप्टेंबर १९६९ चे पत्र.

प रि प त्र क

शासन निर्णय क्रमांक-व्हीपीएम्-२६६८-३०३९०-ई, दिनांक २१ डिसेंबर १९६८ अन्वये खेड्यांतील जन्म, मृत्यू आणि विवाह नोंदणीचे काम पूर्वी तलाठी, पोलीस पाटील यांचे मार्फत होत असे. ते काम त्यांच्याकडून काढून दिनांक १ एप्रिल १९६९ पासून ग्राम पंचायतीकडे सोपविण्यांत आले. जन्म, मृत्यू व विवाह यासंबंधीचे दिनांक १ एप्रिल १९६९ पूर्वीचे रेकॉर्ड पंचायतीकडे द्यावयाचे किंवा कसे असा प्रश्न उपस्थित झाला आहे. याबाबत शासन आदेश देत आहे कीं, दिनांक १ एप्रिल १९६९ पूर्वीचे रेकॉर्ड तहशील कार्यालयांतच ठेवण्यांत यावे. दिनांक १ एप्रिल १९६९ पासूनचे रेकॉर्ड ग्रामपंचायत कार्यालयात राहील.

२. हे परिपत्रक महसूल व वन विभागाशी सल्लामसलत करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

द. वि. साळरकर,
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन,
ग्राम विकास विभाग.

प्रत -

सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,

शाम्मु-रोटा-एव्ह-११८६(१०००-१-७०)

(कृ. मा. प.)

मुद्दा क्र.५ ९०१९(

जन्म-मृत्युच्या कूळ नोंदी (

(उदा. पूर येणे, आग (

.जिल्हाधिकारीकडील नोंदवह्या (

या बाबत द्यावयाच्या

सत्यमेव जयते	**आरोग्य सेवा संचालनालय** (महाराष्ट्र राज्य) "आरोग्य भवन" सेंट जॉर्जेस रुग्णालय आवार, बीपी.डिमेलो रोड मुंबई - ४०० ००१	

कार्यालय संचालक (वैयक्तिक)	दूरध्वनी (०२२)२२६२१०३१-३६ (०२२)२२६२१००६	Website : http://maha-arogya.gov.in Email : dhs_2005@rediffmail.com Email: miscell@rediffmail.com Fax : (022) 22621034 / 22620234 (DHS)
		क्र.संआसे /जन्म-मृत्यु / कक्ष-१८/12967-13032/१७ दिनांक :- 11/22/09/2017

प्रति,
१) जिल्हा आरोग्य अधिकारी
तथा जिल्हा निबंधक, जन्म-मृत्यू,
जिल्हा परिषद, ... (सर्व)
२) आरोग्याधिकारी
तथा निबंधक, जन्म-मृत्यू,
महानगरपालिका, ... (सर्व)
३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी
तथा निबंधक, जन्म-मृत्यू,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका,
एफ साऊथ वार्डस, परळ, मुंबई.

विषय - मृत्यू नोंदणीसाठी आधारकार्ड आवश्यक असल्याबाबत.

संदर्भ - १) अवर सचिव, सार्वजनिक आरोगय विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्रं.जमृनों/२०१७/१३००/प्र.क्रं.४६९/कुक, दिनांक १८/०८/२०१७.
२) महानिबंधक जन्म-मृत्यू नोंदणी केंद्रिय गृह मंत्रालय यांची अधिसूचना क्रं. १/१२/२०१४/व्हीएस-सीआरएस, नवी-दिल्ली, दि.०४/०८/२०१७.

राज्यात जन्म-मृत्यु नोंदणी केंद्र शासनाच्या जन्म-मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ व महाराष्ट्र जन्म-मृत्यु नोंदणी नियम २००० अन्वये करण्यात येते.

राज्यात सन २०१६ पासून ग्रामिण व शहरी भागात केंद्र शासनाची संगणक प्रणाली कार्यरत करण्यात आली आहे. त्याच सोबत संगणक प्रणाली मध्ये जन्म-मृत्युची घटनाही आधार क्रमांकाशी जोडण्यात येणार असल्याबाबत यापूर्वीच सर्व जिल्हा निबंधकांना या कार्यालयाच्या दिनांक २५/११/२०१४ च्या तसेच दिनांक १३/०५/२०१५ च्या परिपत्रकामध्ये मार्गदर्शन करण्यात आले आहे.

त्याचप्रमाणे उपरोक्त विषयाबाबत मा.अवर सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे संदर्भ क्रं.१ व महानिबंधक, भारत सरकार, नवी-दिल्ली यांचे संदर्भ क्रं.२ च्या अधिसूचने मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे दिनांक १ ऑक्टोबर २०१७ पासून मृत्यू पावलेल्या व्यक्तीची मृत्यू नोंदणीसाठी खात्रीशीर ओळख प्रस्तावित करण्याच्या दृष्टीने आधार क्रमांक आवश्यक करण्यात आला आहे.

जर अर्जदाराकडे मृत व्यक्तीचा आधार नोंदणी क्रमांक (EID) उपलब्ध नसल्यास अर्जदाराच्या त्याच्या/तिच्या माहिती नुसार मृत व्यक्तीचा आधार क्रमांक उपलब्ध नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र घेण्यात यावे. जर अर्जदाराने सादर केलेले प्रमाणपत्र खोटे आढळल्यास आधार अधिनियम २०१६ व जन्म-मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ मधील तरतुदीनुसार गुन्हा ठरु शकतो असे संबंधिताना सुचित करावे.

अर्जदाराने मृत व्यक्तीची माहिती देणारा तसेच पति/पत्नी व आई-वडील यांचाही आधार क्रमांकाची माहिती द्यावी. सदर योजना जम्मू-काश्मीर, आसाम व मेघालय या राज्यातील रहिवाशांना लागू असणार नाही.

सदर अधिसूचना दिनांक ०४/०८/२०१७ ची प्रत उचित कार्यवाहीस्तव सोबत जोडली आहे. तरी कृपया आपल्या कार्यक्षेत्रातील ग्रामिण व शहरी भागातील सर्व निबंधकांना अंमलबजावणी करणेबाबत त्वरित आदेश निर्गमित करावेत व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयास तसेच उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजीआ) तथा उपमुख्यनिबंधक, जन्म-मृत्यु, पुणे-१ यांना अवगत करावे.

संचालक आरोग्य सेवा
तथा मुख्य निबंधक, जन्म-मृत्यू,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१.

प्रत - मा.आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, आयुक्तालय, मुंबई.

प्रत - मा.अवर सचिव (कुक) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय, संकुल इमारत, १० वा मजला, मुंबई-४०० ००१.
(आपले पत्र क्रं.जमृनों/२०१७/१३००/प्र.क्रं.४६९/कुक, दिनांक १८/०८/२०१७

प्रत - The Registrar General of India, Government of India, Ministry of Home Affairs, V.S.Division, West Block-I, R.K.Puram, New Delhi-110066.

प्रत - उपसंचालक आरोग्य सेवा तथा उपमुख्य निबंधक जन्म-मृत्यु, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

No. 01/12/2014- VS (CRS)
GOVERNMENT OF INDIA
MINISTRY OF HOME AFFAIRS
V.S. Division, West Block -I, R.K. Puram, New Delhi - 110066
Tele-fax: 26100678 E-mail: rgi.rgi@nic.indrg-crs.rgi@nic.insandhya.singh@nic.in

Dated- 04-08-2017

NOTIFICATION

Subject: Requirement of Aadhaar number for Registration of Death of an Individual.

The registration of births and deaths are being done under the provisions of Registration of Births and Deaths (RBD) Act, 1969 and the corresponding Rules made thereunder by the State Governments. The office of the RGI is the central authority to coordinate and unify the activities of Chief Registrar of birth and deaths of States/UT's in respect of registration of births and deaths. The extract/certificate of birth and death are issued by the registering authority notified by the State/UT Governments under section 12 and 17 of the RBD Act, 1969. These are issued on the basis of entries collected through birth and death reporting forms prescribed by the State Government.

2. The use of Aadhaar for the applicants of Death Certificate will result in ensuring accuracy of the details provided by the relatives/ dependents / acquaintances of the deceased (hereinafter referred to as the Applicant). It will provide an effective method to prevent identity fraud. It will also help in recording the identity of the deceased person. Further, it will obviate the need for producing multiple documents to prove the identity of the deceased person.

3. The provisions of the Aadhaar Act and Regulations framed there under the Act have come into effect from 14th September 2016 and notifications to this effect have been published in the Official Gazette. Section 57 of the Aadhaar Act 2016 permits the use of Aadhaar number for establishing the identity of an individual for any purpose pursuant to any law or any contract to this effect.

4. Accordingly, Registrar General India, Ministry of Home Affairs in exercise of powers conferred under Section 3(3) of the Registration of Birth and Death Act, 1969, hereby, directs the concerned department in the respective State/UT responsible for registration of birth and death that the Aadhaar number will be required for the purpose of establishing the identity of the deceased for the purpose of Death registration w.e.f 1st October, 2017 in the following manner:

मुख्य सचिवांचे कार्यालय
दिनांक - 9 AUG 2017

Chief Secretary
Government of Maharashtra

4.1 An Applicant applying for death certificate is required to provide Aadhaar number or Enrolment ID Number (EID) of the deceased and other details as sought in the application for death certificate for the purpose of establishing the identity of the deceased.

4.2 An Applicant who is not aware of the Aadhaar number or Enrolment ID Number (EID) of the deceased will be required to provide a certificate that the deceased person does not possess Aadhaar number to the best of his/her knowledge and it should be duly informed and also prescribed that any false declaration given by the applicant in this regard will be treated as an offence as per the provisions of the Aadhaar Act, 2016 and also Registration of Birth and Death Act, 1969.

4.3 Applicant's Aadhaar number shall also be collected along with the Aadhaar number of the spouse or parents.

5. The concerned department in the respective State/UT responsible for registration of birth and death are directed to ensure compliance by the concerned registration authorities and send a confirmation to this effect by 1st September 2017.

6. The above provisions shall come into effect immediately for residents of all states except J&K, Assam & Meghalaya for which a date will be notified separately.

Speed Post

No. 1/2/TN/2015-VS (CRS)

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
गृह मंत्रालय
MINISTRY OF HOME AFFAIRS
भारत के महारजिस्ट्रार का कार्यालय
OFFICE OF THE REGISTRAR GENERAL, INDIA
जीवनांक प्रभाग, पश्चिमी खण्ड-1, रामकृष्ण पुरम्, नई दिल्ली 110066
V.S. Division, West Block –I, R.K. Puram, New De *Tele-fax.No.26104012*
E-mail – *drg-crs.rgi@censusindia.gov.in* *rkgautamss.rgi@nic.in* *ajayk.rgi@nic.in*

Dated: 27-01-2016

To

The Chief Registrar of Births & Deaths and
Director of Public Health and
Preventive Medicine, Tamil Nadu,
359 Anna Salai, (Mount Road),
Teynampet,
CHENNAI – 600006

Sub: Registration of Vital events occurring in moving Vehicles and 108 Ambulances- clarification.

Sir,

Please refer to your office letter number 69733/SBHI 1/SI/2012 sent to this office through mail vide which clarification has been sought regarding reconsideration of the prescribed procedure of Rule 6 (1) for reporting the vital events occurred in a moving vehicle.

2. In this connection, your attention is invited to the earlier clarification given by the Union Law Ministry through which it was clarified that it is not the responsibility of the institutions to report the event of brought dead cases to the registration authorities. Accordingly M.O. in charge is not allowed to report or register such event. The events which occurred in a moving vehicle, could be divided into the following categories –

i. Death occurred in a moving vehicle (public transport) within the same city, town or village
ii. Death occurred in a moving own vehicle, ambulance etc. (other than public transport) within the same city or village
iii. Death occurred in a public transport like train, plane, bus etc in long distance journey i.e. occurred outside the jurisdictional area of the place of usual residence of the deceased even in other state.
iv. Death occurred in own moving vehicle outside the city or even in other State (other than public transport).

3. In all cases, if the person was taken to any nearby hospital and hospital declared him/her as brought dead, the place of death will be outside the hospital and reported to the Registrar in whose jurisdiction that area falls.

4. Taken into consideration the practical difficulties in implementing the provision of Rule 6 (1) (i.e vehicle in- charge to report), it has been observed that technically vehicle in- charge are not competent to report such events , therefore it has been decided to allow the family members or attendant of the deceased to report the event to the Registrar under whose jurisdiction the death occurred.

प्रत्येक जन्म एवम् मृत्यु का पंजीकरण सुनिश्चित करें 642
"Ensure Registration of Every Birth and Death"

In respect of above issue, the following clarification is given:

- **If death occurred in a moving vehicle, it could not be treated as institutional death,** despite the fact that patient was taken to nearby hospital and declared brought dead by the hospital. The medical Officer is not responsible for reporting such deaths. Exact place of death shall be mentioned while reporting. It cannot be the hospital name and address or the way to hospital, etc. It will be registered by the Registrar in whose jurisdiction the area falls.

- In case of natural death in a moving vehicle, in addition to vehicle in charge, if deceased was accompanied by relatives or attendant, they **may report the event to the concerned Registrar** in whose area the event occurred. In case deceased was not accompanied with any one, the vehicle in charge should report the event to the concerned Registrar in whose area the event occurred.
- In case of accident, murder etc. **(where inquest is held) it will be covered under Rule 6 (2)** and will be reported on the basis of the inquest report. The place of death will be the same as mentioned in that report.
- In case of long journey, the first place of halt will be the place of death, in addition to vehicle in charge, if deceased was accompanied by relatives or attendant, they **may report the event to the concerned Registrar** in whose area the event occurred. In case deceased was not accompanied with any one, the vehicle in charge should report the event to the concerned Registrar in whose area the event occurred.

You are requested to take the appropriate action and make necessary changes in respective Rule 6 (1). This office may be informed about the action taken in the matter.

Yours faithfully,

(P. A. Mini)
Deputy Registrar General (CRS)

No. 1/2/TN/2015-VS (CRS) New Delhi, dated 27-01-2016

Copy forwarded to All Chief Registrar of births and deaths for information and necessary action. This office may be informed about the action taken in the matter.

(P. A. Mini)
Deputy Registrar General (CRS)

प्रत्येक जन्म एवम् मृत्यु का पंजीकरण सुनिश्चित करें/
"Ensure Registration of Every Birth and Death"

महाराष्ट्र शासन - सार्वजनिक आरोग्य विभाग
राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी कार्यालय,
डॉ. नायडू सांसर्गिक रुग्णालय आवार, केनेडी रोड, पुणे -४११ ००१

उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजिआ) तथा उपमुख्य निबंधक (जन्म व मृत्यू) महाराष्ट्र राज्य	कार्यालय ☎ :- ०२० - २६०५१५३० मा.सं. विभाग ☎ :- ०२० - २६०५८६१० फॅक्स क्र. :- ०२० - २६०५८२९२ ई-मेल crs_d83@yahoo.com

<u>परिपत्रक</u> क्रं.२ क्र.आमाजिआ/कक्ष-८३/मृत्यू नोंदणी/7875-7985/१६
दिनांक:- 19/7/२०१६

प्रति,

१) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक जन्म-मृत्यु
जिल्हा परिषद .... (सर्व)

२) आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु
महानगरपालिका .... (सर्व)

३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका, परेल, मुंबई.

विषय :- चालत्या (Moving) वाहनातील तसेच १०८ ॲम्बुलन्स मध्ये घडणा-या मृत्यू घटनांच्या नोंदणीबाबत स्पष्टीकरण.

संदर्भ :- उप महानिबंधक (CRS) नवी-दिल्ली यांचे पत्र क्र.1/2/IN-2015-VS(CRS), दिनांक- २७/०१/२०१६ (सोबत प्रत जोडलेली आहे)

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भिय पत्रान्वये केंद्र शासनाने चालत्या (Moving) वाहनातील जन्म-मृत्यू घटनेबाबतच्या नोंदणीबाबत नियम ६(१) मधील नोंदणी बाबत पुर्नविचार (Reconsideration) केला आहे तो खालीलप्रमाणे.

२) केंद्रिय विधी व न्याय विभागाकडून प्राप्त झालेल्या स्पष्टीकरणानुसार चालत्या वाहनात (Moving Vehicle) घडणा-या मृत्यू घटनांच्या (brought dead) नोंदणी बाबत अशा प्रकरणामध्ये सदर मृत्यू घटनेची नोंदणी करण्याची अथवा त्याबाबतचा अहवाल सादर करण्याची जबाबदारी ही त्या आरोग्य संस्थेच्या प्रभारी वैद्यकीय अधिका-याची राहणार नाही. चालत्या वाहनातील (Moving Vehicle) घडणा-या घटनांची सर्वसाधारण वर्गवारी खालील प्रमाणे करण्यात आली आहे.

(१) एकाच शहरातील किंवा गावातील चालत्या वाहनातील (सार्वजनिक वाहन) घडणाऱ्या मृत्यू घटना.

(२) एकाच शहरातील किंवा गावातील वाहन, ॲम्बुलन्स (सार्वजनिक वाहना व्यतिरिक्त) घडणाऱ्या मृत्यू घटनेबाबत.

(३) नियमित/कायम वास्तव्य (Residence) लांब पल्ल्याचा प्रवास उदा.रेल्वे, बस, विमान इ. असलेल्या नेहमीच्या ठिकाणापेक्षा इतर गावात किंवा इतर राज्यातील मृत्यू घटनेबाबत.

(४) स्वतःच्या वाहनातून गावाबाहेर / शहरा बाहेर किंवा इतर राज्यातील (सार्वजनिक वाहना व्यतिरिक्त) घडणाऱ्या मृत्यू घटनेबाबत.

३) वरील सर्व प्रकरणामध्ये एखादया व्यक्तीने जवळच्या रुग्णालयात उपचारार्थ आल्यानंतर संबंधित रुग्णालयाने त्यास/तीस मृत व्यक्ती (brought dead) असल्याचे घोषित केल्यास त्या घटनेबाबत मृत्यूचे

भारत के महारजिस्ट्रार एवं जनगणना आयुक्त
गृह मंत्रालय
भारत सरकार

डॉ० च० चन्द्रमौलि
Dr. C. CHANDRAMOULI

Registrar General & Census Commissioner, India
Ministry of Home Affairs
Government of India

No. 1/12/2014-VS(CRS)

27th July, 2015

CIRCULAR

Subject: Acceptance of the birth/death certificates issued through CRS application-reg.

The registration of births and deaths in India is being done under the provisions of the Registration of Births and Deaths Act, 1969 and corresponding rules made thereunder. The office of Registrar General of India has developed uniform software for Registration of Births and Deaths and issuance of certificates registered through the system. After implementing this software, the birth and death certificates are being issued through this software under the provisions of Section 12/17 of the RBD Act, 1969.

2. The certificates issued through the software which is accessible at 'crsorgi.gov.in' have unique registration number to each registered event across the country. These certificates are enabled with quick response (QR) code and the authenticity of the certificate can be verified from the website **'crsorgi.gov.in'**. These certificates of birth and death are legally valid document and may be considered as authentic proof for all Government as well as Non-Government purposes. The process of generation of birth/death certificate through the application is as under:

"The events reported by the informants are being registered by the registrars using their user id & password and after approval of the registrar, the certificates are being generated electronically and either manual or digital or facsimile signature of the issuing authority appears on the certificates. This certificate is being generated after checking the correctness of the records. The certificates thus generated will be made available in the public portal of the O/o RGI."

3. All concerned departments of Central Governments and State Governments are requested to ensure that the certificates issued by the Registrars/Sub- Registrars through the application are accepted, and not to insist for original certificates carrying manual signature of the issuing authority. All heads of Departments may bring this to the notice of their sub-offices for compliance.

4. This Circular is being issued in exercise of powers conferred under Section 3 of the Registration of Births and Deaths Act, 1969, to enable the general public to get the certificates free of cost from their own home.

(C. Chandramouli)
Registrar General, India

2-A Mansingh Road, New Delhi-110011; Phone : (91) (11) 23383761; Fax : (91) (11) 23383145

Grams : "REGGENLIND"

No. 1-2(c)/76-VS(RA) Vol.II(Pt.I)

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
गृह मंत्रालय
MINISTRY OF HOME AFFAIRS/GRIH MANTRALAYA
भारत के महापंजीयक का कार्यालय
OFFICE OF THE REGISTRAR GENERAL, INDIA
V.S.Division, R.K.Puram, New Delhi

नई दिल्ली, दिनांक 21st May, 1980
New Delhi, the

To

The Deputy Director of Health Services(HI &VS)
& Deputy Cheif Registrar of Births and Deaths,
Connought House, PUNE-411001
(Maharashtra).

Sub: Inclusion of Caste and sub-caste in Bithd and Deaths Register under Registration of Births and Deaths Act, 1969-Clarification regarding.

Sir,

This has reference to your letter No. 110405-VS(AI)/79 dated October 24,1979 on the subject noted above.

The matter was examined in detail from legal and administrative points of view in consultations with the Union Ministry of Law, Justice and Company affairs (Department of Legal Affairs) and the Union Ministry of Home Affairs. They have opined that caste particulars should not be entered in the Register of Births and Deaths.

It is therefore, suggested that the proposal regarding inclusion of an item relating to caste in the register of births and deaths maintained under the Registration of Births and Deaths Act, 1969 may not be pursued.

Yours faithfully,

V. S. Swamy

(V.S.SWAMY)
Assistant Registrar General
(V.S)

8592

26/5/80

No.1/14/86-VS(Coord)

Government of India
Ministry of Home Affairs.
Office of the Registrar General, India
V.S.Divn.West Block I, R.K.Puram,

New Delhi-110066, the 13.11.91.

To

All Chief Registrars of Births & Deaths

Sub : Rank of Executive Magistrate for the purpose of Section 13(3) of the Regidtration of Births & Deaths Act, 1969-clarification-regarding

....

Sir,

The matter relating to rank of the Executive Magistrate for the purpose of Section 13(3) of the Registration of Births & Deaths Act, 1969 was re-examined at appropriate level in the context of identical references received from the Chief Registrars of Maharashtra and Karnataka and it is held that Magistrate of 1st Class or a Presidency Magistrate occurring under Section 13(3) of the RBD Act, 1969 is creating doubts in the administration of the above Act after the revision and enactment of the Code of Criminal Procedure, 1973 which came into force on the 1st April, 1974. Under the Code of Criminal Procedure, 1973 there shall be in every State the following classes of Criminal Courts, namely:-

(i) Courts of Section :

(ii) Judicial Magistrates of the First Class and, in any metropolitan area, Metropolitan Magistrate;

(iii) Judicial Magistrates of the Second Class; and

(iv) Executive Magistrates.

These Courts shall be in addition to High Courts and the Courts constituted under any law other than the Code of Criminal Procedure.

2. In case of delayed registration of births and deaths within the meaning of the provisions under Section 13(3) of RBD Act, 1969 the matters are admittedly to be administrative or executive magistrate in terms of Section 3(4) under the Code of Criminal Procedure, 1973. Under the Criminal Procedure Code, 1973 the functions exercisable by Magistrate related to matters :-

(a) Which involve the appreciation or sifting of evidence or the formulation of any decision which exposes any person to any punishment or penalty or detention in custody pending investigation, inquiry or trial or would have the effect of sending him for trial before any Court, they exercisable by a Judicial Magistrate, or

(b) Which are administrative or executive in nature, such as, the graning of a licence, the supervision or cancellation of a licence, sanctions, a prosecution or withdrawing from a proseutive, they shall subject as aforesaid, be exercisable by an Executive Magistrate.

3. Keeping in view the executive functions dischargeable under the provisions of Section 13(3) of RBD Act,1969 the role of Executive Magistrate has become important consequential to the revision of Code of Criminal Prodedure in 1973

4. In view of what has been stated above the functions under Section 13(3) of the RBD Act,1969 are exercisable by any Executive Magistrate.

Yours faithfully,

sd/-

(R.K.BHATIA)
Deputy Director of
Census Operations.

Sargam*

सं./No. 1/1/85-VS(Cord.)

भारत सरकार

GOVERNMENT OF INDIA

गृह मंत्रालय

MINISTRY OF HOME AFFAIRS/GRIH MANTRALAYA

भारत के महा रजिस्ट्रार का कार्यालय

OFFICE OF THE REGISTRAR GENERAL, INDIA

V.S.DIVISION, WEST BLOCK 1 नई दिल्ली, दिनांक 5.9.1985

New Delhi, the 6

To

The Dy. Chief Registrar of Births
& Deaths and Dy. Director of Health
Services (SBHI & VS),
Maharashtra, Pune Office,
Connaught House, First Floor,
PUNE - 411001.

SUB : Delayed registration of births and deaths
- clarifications - regarding.

Sir,

With reference to your letter No. HIVS/DHS-83/14466/of 1985 dated 24.8.1985 on the above mentioned subject I have to say that under the provisions of section 13(3) of RBD Act, 1969, as it exists at present, there is no time bar on delayed registration of such events. As such the Executive Magistrate can issue order for delayed registration for any number of year after verifying the correctness of the event.

Yours faithfully,

M.K. Ahuja

(M.K. AHUJA)
DEPUTY DIRECTOR OF CENSUS
OPERATIONS.

नवनियुक्त निबंध

No.	Circle	Dis
1	Thane	Thane
2		Palgh
3		Raiga
5	Nashik	Nasik
6		Dhule
7		Nandu
8		Jalgao
9		Ahma
0	Pune	Pune
1		Solap
2		Satar
3	Kolhapur	Kolha
4		Sangli
4		Ratna
5		Sindh
6	A'Bad	Auran
7		Jalna
8		Parbh
9		Hingo
0	Latur	Latur
1		Osma
2		Beed
3		Nand
4	Akola	Akola
5		Washi
6		Amra
7		Yavat
8		Bulda
9	Nagpur	Nagpu
30		Ward
31		Bhan
32		Gondi
33		Chan
34		Gadcl
Total		

ware report download as on

पोपडे प्रकरणात
उपयोगी पडेल

आरोग्य सेवा संचालनालय

[महाराष्ट्र शासन]

: ११८ ६६ ०३
एचडब्ल्यूएल आयएन

: २६२ १० ३१-३६
: २६२ १० ०६
(वैद्यकीय) : २६२ ११ ८६
(पीडीई) : २६२ ०९ २५
(सेत) : २६२ ०८ ६५

शासकीय दंत महाविद्यालय इमारत
४ था मजला, सेंट जॉर्जेस रुग्णालय आवार,
पी. डिमेलो रोड, मुंबई ४०० ००१
महाराष्ट्र राज्य (भारत).

तार : आरोग्य सेवा, मुंबई ४०० ००१

क्रमांक : संआसे/सेल/न.ग्रा.नोंदणी/क्र१८
दिनांक : ९ जुलै १९९२.

९६९५
१०/७/९२

प्रति,
उपसंचालक आरोग्य सेवा
[आमाजीआ] पुणे.

विषय:- कुठल्याही नगरपालिका अथवा ग्रामपंचायतीच्या हद्दीत जो भाग समाविष्ठ नाही अशा विनिर्दिष्ठ क्षेत्रामध्ये [Specified area] नोंदणीची व्यवस्था....

संदर्भ :- उपसंचालक आरोग्य सेवा[आमाजीआ] पुणे या कार्यालयाचे जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष ८३/८८४९/८५१/९२ दि. २९ जून १९९२.

आपले संदर्भाधीन दिनांक २९ जून १९९२ चे पत्र कृपया पहावे.

शहरालगतच्या परंतु कुठल्याही नगरपालिका, महानगरपालिका अथवा ग्रामपंचायत यांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये काही भाग येत नाही अशा विनिर्दिष्ठ क्षेत्रामध्ये [Specified Area] लोक वस्ती करुन राहतात. त्यांना नागरी सुविधा प्रमाणेच जन्म मृत्यू नोंदणी कार्यामध्ये अडचणी येतात. अलिकडे शहरालगत अशा झोपडपट्ट्या लोकसंख्या झपाट्याने वाढत असल्याने त्या भागातील लोकांची जन्म मृत्यू घटना नोंदणीबाबत जनतेची सोय करण्याची मागणी वाढत चाललेली आहे. या संबंधात जनतेचा जास्त वेळ जावू नये व लवकरात लवकर सोय व्हावी या दृष्टीने सदरचा भाग नोंदणी कार्यासाठी जवळच्या नगरपालिका, ग्रामपंचायत यांना जोडून तेथील निबंधकांकडून जन्म मृत्यूच्या घटना नोंदणी करण्याचे आदेश देण्याबाबतचे अधिकार उपसंचालक आरोग्य सेवा [आमाजीआ] व उपमुख्य निबंधक जन्म मृत्यू महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना याव्दारे प्रदान करण्यात येत आहे. तेंव्हा त्यांनी अशाप्रकारच्या प्रकरणा विषयी आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही करुन प्रकरणे निकाली काढावीत.

डॉ.र.....
संचालक आरोग्य सेवा
व
मुख्य निबंधक जन्म मृत्यू,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

महाराष्ट्र शासन – सार्वजनिक आरोग्य विभाग
राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी कार्यालय,
डॉ. नायडू सांसर्गिक रुग्णालय आवार, केनेडी रोड, पुणे -४११ ००१

सत्यमेव जयते

उपसंचालक आरोग्य सेवा
(आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक
(जन्म व मृत्यू) महाराष्ट्र राज्य

संकेतस्थळ - arogya.maharashtra.gov.in
कार्यालय ☎ :- ०२० - २६०५९५३०
कायदा विभाग ☎ :- ०२० - २६०५८६१०
नानोप विभाग ☎ :- ०२० - २६०५८२९२
ई-मेल crs_d83@yahoo.com

महत्वाचे परिपत्रक जा.क्र.आमाजीआ/कक्ष-८३/बाळाचे नाव समाविष्ट करणेबाबत/ 4828-5089 /२०
दिनांकः- 03-03-2020 /२०२०

प्रति,
१) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.
२) वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक, जन्म व मृत्यु,
महानगरपालिका,.....(सर्व)
३) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक, जन्म व मृत्यू,
जिल्हा परिषद ....(सर्व)
४) मुख्याधिकारी तथा निबंधक, जन्म-मृत्यू,
नगर पालिका/नगर परिषद/नगर पंचायत सर्व
५) कार्यकारी अधिकारी तथा निबंधक, जन्म-मृत्यू,
कटक मंडळे, ...(सर्व)

विषय :- **जन्म नोंदणीत बाळाचे नाव समाविष्ट करणेबाबत.**

संदर्भ - या कार्यालयाचे परिपत्रक क्रं.१२ जा.क्रं.आमाजीआ/कक्ष-८३/नाव समाविष्ट/अधिसूचना/ ४९७६-५११२/१५, दिनांक २०/०७/२०१५

उपरोक्त विषयासंबंधी या कार्यालयाचे संदर्भिय परिपत्रकाव्दारे सर्व निबंधकांना शासनच्या दिनांक १५/०५/२०१५ च्या अधिसुचनेनुसार ज्या मुलाच्या जन्माची नोंदणी नावाशिवाय झालेली आहे, त्यांचे नाव समाविष्ट करण्यासाठी दिनांक १४/०५/२०२० पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे असे कळविण्यात आले आहे.

परंतू या कार्यालयाच्या असे निर्देशनास आले आहे की, काही वर्तमानपत्रात **"जन्म नोंदणीत बाळाचे नाव समाविष्ट करण्या"** ऐवजी **"जन्म नोंदणीची अखेरची संधी मे २०२० नंतर जुन्या जन्म नोंदीवर बंदी"** अशा आशयाच्या मातम्या देण्यात आलेल्या आहेत. अशा बातम्या नागरीकांची दिशाभुल करणा-या आहेत.

याबाबत राज्यातील सर्व निबंधक, जन्म-मृत्यू यांना कळविण्यात येते की, प्रसिध्दी देताना दिनांक १५/०५/२०१५ च्या शासन अधिसूचनेनुसार माहिती द्यावी व जन्म नोंदणीत बाळाचे नाव समाविष्ट करणेबाबत असे नमूद करावे.

(डॉ. एन.डी.देशमुख)
उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म व मृत्यू
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

प्रत सविनय सादर :
१) मा.संचालक, जनगणना कार्यालय, मुंबई.
२) मा.संचालक आरोग्य सेवा तथा मुख्य निबंधक जन्म व मृत्यू, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
३) मा.संचालक, आरोग्य सेवा, मध्यवर्ती इमारत, पुणे-१.
प्रत सस्नेह - उपसंचालक आरोग्य सेवा, परिमंडळे... (सर्व)
प्रत माहितीसाठी - अवर सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग (कु.क.), गो.ते.रुग्णालय आवार, मंत्रालय, मुंबई-३२

F:83/Circular.2019